

Cẩn trọng với các chiêu trò lừa đảo trực tuyến dịp cao điểm mua sắm cuối năm

18:39 27/11/2025

Các chuyên gia nhận định, cuối năm là thời điểm tội phạm mạng hoạt động mạnh nhất, với những thủ đoạn lừa đảo không chỉ tinh vi mà còn biến đổi liên tục. Do vậy, người tiêu dùng cần hết sức thận trọng để tránh rơi vào “bẫy” của các đối tượng xấu.

Cụ thể, ông Vũ Duy Hiền, Phó Tổng Thư ký Hiệp hội An ninh mạng quốc gia (NCA) cho biết: Hiện tại, chuẩn bị bước vào thời điểm cao điểm của mùa mua sắm cuối năm - thời điểm mà hàng triệu giao dịch trực tuyến diễn ra mỗi ngày. Đây cũng là lúc tội phạm mạng hoạt động mạnh nhất, với những thủ đoạn lừa đảo không chỉ tinh vi mà còn biến đổi liên tục: giả mạo thương hiệu lớn, mạo danh nhân viên sàn thương mại điện tử, các chiêu “sale sốc - hoàn tiền ảo”, lừa thanh toán qua ví điện tử, cho tới việc sử dụng deepfake để chiếm lòng tin người dùng.

Những bẫy lừa đảo này thường bắt đầu từ những hành động rất nhỏ: Một cú click, một mã QR, một cuộc gọi video tưởng như quen thuộc. Và chỉ trong vài giây mất cảnh giác, người dân có thể phải trả giá bằng dữ liệu cá nhân, tài khoản mạng xã hội, thậm chí là toàn bộ tài chính.

Đường dây mua bán trái phép tài khoản cá nhân trên không gian mạng, để lừa đảo chiếm đoạt tài sản bị Công an tỉnh Lạng Sơn triệt phá trong tháng 8/2025. Ảnh: Công an tỉnh Lạng Sơn

Tương tự, ông Vũ Ngọc Sơn, Trưởng ban Nghiên cứu, tư vấn, phát triển công nghệ và Hợp tác quốc tế của Hiệp hội An ninh mạng quốc gia cũng cho hay: Các hình thức lừa đảo trực tuyến ngày càng tinh vi, từ giả mạo cửa hàng uy tín, chiếm đoạt tài khoản, yêu cầu đặt cọc đến giao hàng kém chất lượng; tội phạm còn sử dụng liên kết độc hại, tin nhắn và cuộc gọi mạo danh để đánh cắp dữ liệu cá nhân, gây ra nguy cơ mất tiền, lộ thông tin và bị lợi dụng cho các hành vi phạm pháp.

Bên cạnh đó, các đối tượng lừa đảo tận dụng mạnh mẽ công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo và Deepfake để giả mạo gương mặt, giọng nói người thân nhằm thao túng cảm xúc, lợi dụng lòng tin, lòng tham hoặc nỗi sợ hãi của nạn nhân.

Cũng theo đại diện TikTok Shop, nền tảng này thường xuyên nhận được phản ánh về lừa đảo. Theo đó, thủ đoạn lừa đảo trong mua sắm ngày càng tinh vi, kịch bản lừa đảo chi tiết, giả danh các nền tảng uy tín. Năm 2024, TikTok Shop đã xóa hơn 900 video lừa đảo, trong đó phần lớn là do nền tảng tự phát hiện và 3% là từ phản ánh của người dùng.

Các chuyên gia cho rằng, để đối phó với các hành vi lừa đảo trên không gian mạng, người tiêu dùng cần rèn luyện phản xạ an toàn, thông qua nguyên tắc “3 không - 3 nhanh”. Ảnh minh họa

Để ngăn chặn, hạn chế các hành vi lừa đảo trên nền tảng, đại diện TikTok Shop cho biết, đã đặt giao dịch trên nền tảng dựa trên giao dịch được định danh, nhưng kịch bản lừa đảo vẫn nhắm vào tâm lý người tiêu dùng là xu hướng sẽ bán rẻ, dẫn dắt người tiêu dùng giao dịch ngoài nền tảng, đơn hàng yêu cầu chuyển tiền ship...

Để đối phó với những “cái bẫy vô hình, nhưng gây thiệt hại hữu hình” này, theo ông Vũ Ngọc Sơn, Việt Nam cần triển khai đồng bộ Khiên 3 lớp: Hành lang pháp lý đủ mạnh, công nghệ phòng vệ hiệu quả và kỹ năng số phổ cập đến người dân.

Bên cạnh đó, người dân cần rèn luyện phản xạ an toàn thông qua nguyên tắc “3 không - 3 nhanh”, gồm: Không tin tưởng tuyệt đối (kể cả khi video call), không cài ứng dụng từ liên kết lạ và không chuyển tiền khi chưa xác thực; đồng thời nhanh tra cứu khi nhận được thông tin đáng ngờ, nhanh ngắt kết nối khi bị đe dọa hoặc thao túng và nhanh báo cáo tới cơ quan chức năng khi phát sinh sự cố...

Tuấn Ngọc